

เดือนกุมภาพันธ์
 วันที่ 6-19 ตุลาคม 2564

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นช่วงเวลา	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
มีฝนตก และฝนตกหนักบางพื้นที่	1. มันเทศ	เริ่มลงหัว	ด้วงงวงมันเทศ	ตัวเต็มวัยทำลายทุกส่วนของพืช ในขณะที่ตัวหนอนทำลายในหัวและเถา หัวมันเทศที่ถูกด้วงงวงทำลายจะมีลักษณะเป็นทางคดเคี้ยว มีสีเขียวและสีดำ แม้ถูกทำลายเพียงเล็กน้อยก็สามารถรับประทานได้ เพราะมีกลิ่นเหม็นและรสขม หัวมันเทศที่ถูกทำลายรุนแรงจะเน่าและมีกลิ่นเหม็น	1. หลีกเลี่ยงการปลูกมันเทศในแหล่งที่มีการระบาดของด้วงงวงมันเทศ 2. หลีกเลี่ยงการปลูกมันเทศซ้ำที่เดิม ควรปลูกหมุนเวียนโดยใช้พืชต่างตระกูลกับมันเทศ 3. เลือกลูกใช้ถ่านเทศที่สมบูรณ์แข็งแรงและปราศจากด้วงงวงมันเทศ และไม่นำถ่านเทศจากแหล่งที่มีการระบาดของด้วงงวงมันเทศมาปลูก 3. กำจัดวัชพืชที่เป็นตระกูลเดียวกับมันเทศบริเวณรอบๆ แปลงปลูกมันเทศออกให้หมด 4. รองกันหลุมก่อนปลูก ด้วยสาร พิโรนิล 0.3% G อัตรา 2.8 กิโลกรัมต่อไร่ หรือ คาร์เพนไธโรทรอลโรด 4% G อัตรา 2.8 กิโลกรัมต่อไร่ หรือ ไดโนฟูแรน 1% G อัตรา 2.8 กิโลกรัมต่อไร่ หรือ คาร์เพนไธโรทรอลโรด/ไฮโซโปรคาร์บ 3% /3% GR อัตรา 2.8 กิโลกรัมต่อไร่ และโรยรอบๆ

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นช่วงเวลา	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>โคนต้นทุก 1 เดือน</p> <p>5. ก่อนปลูกแช่เอามันเทศด้วย โทอะมีพอกแฉะ 25% WG อัตรา 2 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร นาน 5 นาที. กรณีปลูกในสภาพมันสวน เมื่อมันเทศอายุ 1 เดือน พ่นสารฆ่าแมลง อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 2 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ที่โคนต้นและเถาด้วย อัตราน้ำ 160 ลิตรต่อไร่ ทุกสัปดาห์</p> <p>4. ใช้ไส้เดือนฝอยสไตเรนอร์มา คาร์โบแคบซี อัตรา 50 ล้านตัวต่อน้ำ 20 ลิตรต่อ 267 ตารางเมตร พ่นหรือราดลงดินในแปลงปลูกมันเทศ เมื่อมันเทศมีอายุได้ 60 วันหลังปลูก และ ใช้ติดต่อกันทุก 15-20 วัน รวม 3-4 ครั้ง</p> <p>*** ควรพ่นไส้เดือนฝอยตอนเย็น (หลังเวลา 17.00 น.) ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงแสงอาทิตย์ ในกรณีที่มีอากาศแห้งแล้งควรพ่นน้ำให้ความชุ่มชื้นก่อน</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นช่วงเวลา	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	2. ชมื่นชัน	ทุกระยะ การเจริญเติบโต	โรคเหี่ยวหรือเหี่ยวเฉา (เชื้อแบคทีเรีย <i>Ralstonia solanacearum</i>)	อาการเริ่มแรก ใบแสดงอาการม้วนห่อ สีของใบซีด ต่อมาเปลี่ยนเป็นสีเหลืองและแห้ง บริเวณโคนต้นมีอาการฉ่ำน้ำ ลำต้นเน่าหลุดออกจากเหง้าได้ง่ายและหักพับ แต่ไม่มีกลิ่นเหม็น หากตรวจดูที่ลำต้นจะพบส่วนของท่อลำเลียงน้ำ และอาหารมีสีน้ำตาลเข้ม เมื่อนำต้นมาตัดตามขวางแช่ในน้ำสะอาดประมาณ 5-10 นาที จะเห็นของเหลวสีขาวคล้ายน้ำนมไหลออกมา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควรเลือกพื้นที่ปลูกที่ไม่เคยมีการระบาดของโรคนี้มาก่อน และมีการระบายน้ำที่ดี 2. ไถพรวนดินให้ลึกเกินกว่า 20 เซนติเมตร จากผิวดินและตากดินไว้นานกว่า 2 สัปดาห์ จะช่วยลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรคนดินลงได้มาก 3. พื้นที่ที่เคยมีการระบาดของโรค สามารถฆ่าเชื้อโรคในดิน โดยใช้ยูเรียผสมปุ๋ยขาวอัตรา 80 : 800 กิโลกรัมต่อไร่ หว่านลงในแปลงหลังไถพรวนดินครั้งแรก จากนั้นไถกลบและรดน้ำให้ดินมีความชื้น ทั้งไว้ 3-4 สัปดาห์ จึงเริ่มปลูกพืช 4. ใช้หัวพันธุ์ปลอดโรค 5. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบต้นที่แสดงอาการของโรค ให้ขุดต้นที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูกทันที และโรยปูนขาวบริเวณหลุมที่ขุด เพื่อป้องกันการระบาดของโรค 6. ในแปลงที่มีการระบาดของโรค หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว นำส่วนต่าง ๆ ของพืชที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลงปลูก

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>7. ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค ไม่ควรปลูกพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค เช่น พืชตระกูลขิง พืชตระกูลมะเขือ มันฝรั่ง พริก และถั่วลิสง ให้สลับปลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่ใช่พืชอาศัย เช่น ข้าว ข้าวโพด และมันสำปะหลัง เพื่อตัดวงจรของโรค</p>
3. มลภาวะ		ทุกระยะการเจริญเติบโต	โรครากเน่าและโคนเน่า (เชื้อรา <i>Pythium aphanidermatum</i> , <i>Phytophthora palmivora</i>)	<p>อาการระยะต้นกล้า ส่วนของลำต้นบริเวณผิวดิน มีลักษณะฉ่ำน้ำ ใบเหี่ยว ถ้าอาการรุนแรง บริเวณโคนต้นจะหักพับและตายในที่สุด อาการระยะต้นโต เริ่มแรกจะมีแผลแสดงอาการใบล่างเหลือง ถ้าใบปลิวและหลุดร่วงได้ง่าย ใบที่อยู่ส่วนบนของต้นมีสีซีด ยอดอ่อนมีขนาดเล็กถึง เมื่ออาการรุนแรงใบจะสลดเหี่ยว และหลุดร่วงเหลือแต่ใบยอด บางครั้งบริเวณโคนต้น พบแผลเน่าฉ่ำน้ำมีช่องของเหลวสีน้ำตาลไหลออกมา ต้นจะหักล้มพับได้ง่าย และตายในที่สุด เมื่อขุดดูพบรากแขนงเป็นสีน้ำตาลหลุดขาดได้ง่าย และรากแก้วเน่าเปื่อย</p>	<p>1. แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำที่ดี ไม่มีน้ำขัง 2. ใช้ต้นกล้าจากแหล่งปลูกที่ไม่มีการระบาดของโรคนี้ และไม่มีร่องรอยการติดเชื้อ 3. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบมีโรคเริ่มแสดงอาการของโรค รดดินบริเวณโคนต้นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น เมทาแลทิล 25% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟอสฟิธาลอะคูมิเมียม 80% WP อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เมทาแลทิล + แมนโคเซบ 4% + 64% WP อัตรา 30-40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร 4. หากพบต้นที่เป็นโรครุนแรง ควรขุดดินที่เป็นโรค นำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วโรยปูนขาว หรือรดดินด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
4. พืชผักตระกูลกะหล่ำและผักกาด (เช่น กะหล่ำปลี กะหล่ำดอก บรอกโคลี กวางตุ้ง ผักกาดขาว ผักกาดหอม ฯลฯ)	ทุกระยะการเจริญเติบโต	โรคใบจุด (เชื้อรา <i>Alternaria brassicicola</i> และ <i>A. brassicae</i>)	โรคเกิดได้ทุกส่วนและทุกระยะการเจริญเติบโตของพืช อาการระยะต้นกล้า เกิดแผลเล็ก ๆ สีน้ำตาลเข้มที่ลำต้น จากนั้นแผลจะขยายใหญ่ อาการคล้ายโรคน้ำคอดิน ทำให้ต้นกล้าชะงักการเจริญเติบโต อาการระยะต้นโต มักพบบนใบและก้านใบเกิดเป็นแผลจุดเล็ก ๆ สีเหลือง ต่อมาแผลจะขยายใหญ่มีสีน้ำตาลเข้มถึงดำ ลักษณะเป็นวงค่อนข้างกลม เรียงซ้อนกันเป็นชั้น ๆ ในกะหล่ำปลี ถ้าเกิดโรคหลังจากห่อหัวแล้วและสภาพอากาศมีความชื้นสูง จะเกิดอาการเน่าอย่างรุนแรงทั้งหัว ในกะหล่ำดอก และบรอกโคลี ถ้าเกิดอาการที่ดอก จะทำให้เกิดแผลสีน้ำตาล โดยเริ่มจากยอดดอกที่อยู่ริมนอกตามเข้ามาด้านใน หากเป็นโรครุนแรงจะถูก	ตามข้อ 3 ในหลุมที่ขุดและบริเวณใกล้เคียง เพื่อป้องกันการระบาดของโรค 5. แปลงที่มีการระบาดของโรค ควรเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นหมุนเวียน	
					1. ใช้เมล็ดพันธุ์ที่ปลอดโรค ไม่นำเมล็ดพันธุ์จากแปลงที่พบการเกิดโรคมารปลูก 2. แซ่มเมล็ดในน้ำอุ่นประมาณ 50 องศาเซลเซียส (การเตรียมน้ำอุ่นโดยต้มน้ำให้เดือดแล้วเติมน้ำธรรมดาลงไปหนึ่งเท่า) นาน 20-25 นาที หรือคลุกเมล็ดด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา ไอโพรไดโอน 50% WP อัตรา 5-10 กรัมต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม ก่อนปลูก 3. หลีกเลี่ยงการปลูกในแปลงปลูกที่เคยมีการระบาดของโรค อย่างน้อย 3-4 ปี 4. ไม่ปลูกพืชระยะชิดกันจนเกินไป ควรให้มีแสงแดดส่องผ่านได้และมีกระบายอากาศที่ดี 5. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงปลูก เพื่อลดการสะสมของเชื้อสาเหตุโรค 6. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคในระยะกล้า ค้าควรถอนต้นกล้าที่เป็นโรค นำไป

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นช่วงเวลา	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				<p>ทำลายทั้งดอก</p> <p>**** เชื้อสาเหตุโรคราสามารถติดเมล็ด ทำให้เมล็ดสูญเสียความงอก หรืออาจแ่งตัวในเมล็ดพันธุ์ทำให้เกิดการระบาดของโรค เมื่อนำไปปลูกในฤดูถัดไป</p>	<p>ทำลายนอกแปลงปลูก หากพบโรคในระยะต้นโต ควรตัดใบที่เป็นโรคออก นำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วพ่นสารป้องกันกำจัดโรคราพืช เช่น อะซอกซีสโตรบิน 25% SC อัตรา 5-10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอโรทาไลเนล 50% SC อัตรา 20-30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 5-7 วัน</p>
5. หอมแดงหัวพันธุ์ (หอมตั่ว)		ทุกระยะการเจริญเติบโต	โรคแอนแทรคโนส หรือโรคหอมเลื่อย หรือโรคหนามอน (เชื้อรา <i>Colletotrichum gloeosporioides</i>)	<p>อาการของโรค พบได้บนใบ กาบใบ หรือส่วนหัว โดยเริ่มแรกพบจุดดำน้ำขนาดเล็ก สีเขียวทึบ ต่อมาขยายใหญ่เป็นแผลรูปกลมหรือรี เนื้อแผลยุบลงเล็กน้อย บนแผลมีหยดของเหลวสีชมพูอมส้มซึ่งเป็นกลุ่มสปอร์ของเชื้อราสาเหตุโรค เมื่อแห้งจะเห็นตุ่มเล็ก ๆ สีน้ำตาลดำ เรียงเป็นวงรีซ้อนกันหลายชั้น ถ้าแผลขยายใหญ่หรือหลายแผลผสมกันจะทำให้หักพับ แห้งตาย หรือเน่าตายทั้งต้น ทำให้ผลผลิตลดลง</p> <p>หากเป็นโรคในระยะที่ต้นหอมยังไม่เลงหัว จะทำให้ต้นแคระแกร็น ใบบิดเป็นเกลียว ถ้าอาการรุนแรงต้นจะเลี้ยว ไม่เลงหัว</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ก่อนปลูกควรไถตากดิน 2-3 แดด ใส่ปูนขาว และปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อปรับสภาพดิน 2. ใช้ส่วนขยายพันธุ์ที่ปราศจากโรค โดยแช่หัวพันธุ์ หรือต้นกล้าก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคราพืช เช่น โพรคลอราซ 50% WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร นาน 15 - 20 นาที 3. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคราพืช เช่น โพรคลอราซ 50% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซอกซีสโตรบิน 25% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไตปีโนโคมโซล 25% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นช่วงเวลา	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				หากเป็นโรคในระยะที่ต้นหอมเริ่มลงหัว จะทำให้หัวลีบยาว บิดโค้งงอ ส่วนกาบใบที่อยู่บริเวณเหนือหัวหอม (คอหอม) มักยืดยาว มีระบบรากสั้นกว่าปกติ ทำให้ไม่ได้ผลผลิต	<p>หรือ คาร์เบนดาซิม 50% SC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพรไคโกลสโตรบิน 25% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ชนิดใดชนิดหนึ่ง หากโรครังคังระบาดควรพ่นซ้ำทุก 5 วัน แต่ไม่ควรเกิน 4 ครั้ง แล้วสลับพ่นด้วยแมนโคเซบ 80% WP อัตรา 40-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร เพื่อป้องกันการติดยาของเชื้อสาเหตุโรค</p> <p>4. ต้นที่เป็นโรครุนแรง ควรถอนนำไปทำลายนอกแปลง เพื่อให้ไม่ให้เป็นแหล่งแพร่ระบาดของโรค</p> <p>5. หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ควรเก็บซากพืชที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลงปลูกให้หมดเพื่อไม่ให้เป็นแหล่งสะสมของเชื้อสาเหตุโรค</p> <p>6. แปลงที่มีการระบาดของโรครุนแรง ควรปลูกพืชอื่นที่ไม่ใช่สกุลหอมกระเทียมสลับอย่างน้อย 2 ปี</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
6. อ้อย		ระยะย่างปล้องถึงระยะเป็นลำ	หนอนกอปลายจุดใหญ่	ตัวเต็มวัยของหนอนกอปลายจุดใหญ่เริ่มเข้ามาวางไข่ที่เบ่อ้อย เมื่อหนอนฟักออกมาจะเดินเรียงแถวกันแล้วเจาะที่ยอดอ้อยห่างจากที่วางไข่ประมาณ 1 ปล้อง หนอนจะเจาะเข้าไปอยู่ข้างในลำต้นทั้งหมด ประมาณ 300-400 ตัว โดยเจาะรูเข้าไปรูเดียว และกัดทำลายทำให้อ้อยเสียหาย ถ้าเป็นพันธุ์ที่อ่อนแอ หนอนจะเจาะไปถึงโคนต้น และกินเนื้ออ้อยจนหมดเหลือแต่เปลือก ทำให้อ้อยสูญเสียทั้งน้ำหนักและความหวาน	<p>พืกรักษาป้องกันกำจัดด้วยวิธีผสมผสาน ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การป้องกันกำจัดด้วยวิธีกล <ul style="list-style-type: none"> - หมั่นสำรวจแปลงอ้อยอยู่เสมอ ถ้าพบการเข้าทำลายของหนอนกอปลายจุดใหญ่ที่ลำอ้อยให้ตัดออกเผาทำลายทิ้งนอกแปลง และทำลายหนอนที่อยู่ในลำอ้อย 2. การป้องกันกำจัดด้วยศัตรูธรรมชาติ <ul style="list-style-type: none"> - ถ้าพบการทำลายลำอ้อยกว่า 20 เปอร์เซ็นต์ ให้ปล่อยแตนเบียนหนอน อัตรา 100-500 ตัวต่อไร่ ปล่อยทุกสัปดาห์ - ถ้าพบไข่ของหนอนกอปลายจุดใหญ่ 0.5-1.0 กลุ่มต่อต้น ให้ปล่อยแตนเบียนไข่ อัตรา 12,000 – 20,000 ตัวต่อไร่ 3. การป้องกันกำจัดด้วยสารเคมี <ul style="list-style-type: none"> - ในแปลงอ้อยถ้าพบหนอนกอปลายจุดใหญ่เริ่มออกเป็นตัวเต็มวัย ประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ (สังเกตจากการผ่าลำและดูคราบดักแด้) ฟ่นสารฆ่าแมลง เคลทาเมทริน 3% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ฟ่นตอนเย็นโดยใช้เครื่องพ่นแรงดันน้ำสูง หลังจากนั้น 5-7 วัน

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ให้ปล่อยแตงเบียนไปเขตามืออีกครั้ง - ถ้าพบไข่ของหนอนกอหลายจุดใหญ่ 0.5-1.0 กลุ่มต่อต้น พ่นด้วยบีโตรเดียม สเปรย์ อออยล์ อัตรา 100 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

รายงาน : สถาบันวิจัยพืชสวน (บางสวนทิวา บุปผาประเสริฐ) ข้อมูลจาก ศวส.เลย, ศวส.เพชรบูรณ์, ศวส.ศรีสะเกษ, ศวส.ตรัง

: สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน (นางสาวสุรรัตน์ ทองคำ) ข้อมูลจาก กลุ่มวิชาการ

ผู้ค้นกรอง : สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช